

22.05.2002

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Pohjanmaan työvoima- ja elinkei-
nokeskus

POHJANMAAN TYÖVOIMA- JA ELINKEINOKESKUKSEN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä kauppa- ja teollisuusministeriölle että Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Tarkastuksen on suorittanut tarkastaja Maria Pärnänen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Marjatta Kimmonen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarviossa myönnettyistä valtuuksista ja niiden käytöstä annettuja tietoja lukuun ottamatta talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuun.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen kustannus- ja suoritustietoja sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuloksellisuuden kuvauksen vaikuttavuustietojen osalta on arvioitu esitettyjen tietojen riittävyttä kokonaisuutena.

Työaikakirjanpidon puutteiden vuoksi esitettyjä kustannustietoja ei voida pitää luotettavina. Toimintakertomuksessa ei ole esitetty tuotavuuden ja taloudellisuuden tunnuslukuja eikä myöskään näiden sijasta tulosalue- tai tehtäväkohtaisia kustannus- ja henkilötyövuositietoja. Esitettyjä tuloksellisuustietoja ei voida pitää riittävinä.

Kustannusvastaavuuslaskelmien mukaan TE-keskuksen maksullisen toiminnan tulot olivat 1,9 mmk. Kustannusvastaavuuslaskelmien henkilöstökustannuksiin ja tukitoimintojen kustannuksiin sisältyy runsaasti arvionvaraisuutta. Poistot, korot ja muut yhteiskustannukset on jätetty kokonaan tai osittain kohdistamatta maksulliselle toiminnalle. Hintatuetun maksullisen toiminnan laskelmasta puuttuu lisäksi toimintamäärärahaa maksettuja kustannuksia 0,6 mmk ja ESR-määrärahaa maksettuja kustannuksista 2,6 mmk. Kustannusvastaavuuslaskelmissa esitettyjä tietoja ei voida pitää luotettavina. Koska TE-keskuksen maksullista toimintaa ei voida pitää vähäisenä, tulee sen kannattavuuden seuranta järjestää talousarviolain 15 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla.

Toimintakertomuksessa esitettyjen vaikuttavuustietojen ja tulossopimuksen välinen yhteys on osittain vaikeasti todettavissa. Toiminnan tuloksia ei ole kaikilta osin riittävästi verrattu tavoitteisiin. Vertailuja

aikaisempiin vuosiin tulisi tehdä nykyistä enemmän, jotta vaikuttavuuden kehityksen arviointi olisi mahdollista. Esitettyjä vaikuttavuustietoja voidaan kuitenkin pitää riittävinä.

Laskentajärjestelmän keskeneräisyys samoin kuin yhtenäisen työaikakirjanpidon puuttuminen ovat vaikuttaneet osaltaan siihen, ettei laskentatoimi tuota riittävässä laajuudessa talousarvioasetuksen 55 §:n edellyttämää tietoa suoritteiden määrästä laadusta ja kustannuksista.

Vuoden 2000 tilintarkastuskertomuksessa edellytettiin TE-keskuksen ilmoittavan tarkastusvirastolle, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt laskentatoimensa kehittämiseksi. Vastineessaan TE-keskus toteaa odottavansa kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman TE-keskusten strategista suunnittelua ja tulosohjausta palvelevia suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä koskevan hankkeen tuloksia. Tarkastusviraston käsityksen mukaan edellä mainitun hankkeen rinnalla tarvitaan myös TE-keskuksen omia toimenpiteitä laskentatoimen kehittämiseksi, jotta se voi tuottaa toiminnastaan talousarvioasetuksen 55 §:n edellyttämät tiedot.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä palkkatoimintojen tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastuksen yhteydessä on tullut esiin puutteita sisäisen valvonnan järjestelyissä menojen tarkastamisessa, hyväksymisessä, maksu-määräämisessä ja maksuliikenteen hoitamisessa sekä käyttöomaisuuden seurannassa, joiden osalta TE-keskus on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Kirjanpidon ja osajärjestelmien välisiin täsmäytyksiin tulee kiinnittää huomiota. Kirjanpidon menetelmäkuvausta tulee täydentää. Laskentatoimen puutteet on nähtävä myös sisäisen valvonnan puutteena.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun asetuksen 5 §:n 1 momenttiin perustuen Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus velvoitettiin ilmoittamaan tarkastusvirastolle 15.8.2001 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt taloussääntönsä täydentämiseksi. TE-keskus on antanut uusitun taloussäännön 1.9.2001, mutta se ei täytä kaikilta osin talousarvioasetuksen 26 §:n vaatimuksia.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan todeta, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta talousarviolain 15 §:n 2 momentin edellyttämää maksullisen toiminnan kannattavuuden seuranta ja vuosituloksen esittämistä sekä talousarviolain 39 §:n edellyttämää maksumääräysmenettelyä.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt edellä mainittujen sisäisen valvonnan puutteiden korjaamiseksi sekä laske-
toimensa kehittämiseksi.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Tarkastaja

Maria Pärnänen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö
Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen johtaja
Työministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Valtiokonttori